

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Vědecké kolokvium „Stát a právo v období absolutismu“

Karel Schelle – Renata Veselá – Ladislav Vojáček*

Katedra dějin státu a práva právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně je prostřednictvím některých svých členů (*Karel Schelle, Renata Veselá, Ladislav Vojáček*) zapojena do rozsáhlého kolektivu řešitelů výzkumného záměru „*Evropský kontext vývoje českého práva po roce 2004*“. První etapa výzkumu se zaměřuje na zkoumání východisek a trendů vývoje českého práva po vstupu České republiky do Evropské

unie. Úkolem právních historiků v tomto výzkumném záměru je hledat historické souvislosti vzniku a vývoje českého práva se vznikem a vývojem práva států Evropské unie. Zaměřili se proto na období vzniku moderního právního řádu na našem území, na vlivy, které na vznik českého, resp. česko-rakouského právního řádu působily, tedy na období feudálního absolutismu.

* Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc., JUDr. Renata Veselá, Ph.D., Doc. JUDr. Ladislav Vojáček, CSc., Katedra dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

Výsledky první etapy výzkumu byly prezentovány na kolokviu uspořádaném katedrou dějin státu a práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně dne 19. října 2005. Na něm přednesli své poznatky členové katedry a byly prezentovány písemné příspěvky kolegů právních historiků z právnických fakult České republiky i Slovenské republiky. Všechny pak byly zahrnuty do sborníku, jenž je považován za první z řady pěti na sebe navazujících sborníků, které budou mapovat vývoj českého právního řádu v kontextu vývoje právního řádu států Evropské unie.

V úvodu **Ladislav Vojáček** a **Karel Schelle** nastínili vývojové etapy státu a práva v období absolutismu. V další části jednání účastníci analyzovali jednotlivá právní odvětví a právní instituty.

Karel Schelle ve spoluautorství **Ilony Schelleové** popsal vznik vývoj soukromého práva v období absolutismu. **Renata Veselá** problematiku soukromého práva doplnila o rodinné právo. Autorská dvojice **Ilona Schelleová** a **Karel Schelle** dále prezentovala poznatky z výzkumu organizace zejména civilního soudnictví. Do této oblasti velmi vhodně zapadl i písemný příspěvek **Stanislava Balíka** o advokacie v Čechách v letech 1781–1848.

Ochrana ctí v zákonících z počátku 19. století byla zase předmětem zájmu **Ladislava Vojáčka**. **Marek Starý** se věnoval postavení zeměpána ve Frýdlantském vévodství.

Bohatá byla účast příspěvků kolegů a kolegů ze slovenských právnických fakult:

Miriám Laclaviková přispěla příspěvkem „Institút osobitného majetku manželov a jeho uplatnenie v uhorskom a československom manželskom majetkovom práve s prihliadnutím na rozhodovaciai činnosť Kráľovskej Kúrie a Najvyššieho súdu Československej republiky (1848–1938)“ a **Adriana Švecová** příspěvkem „Dedičské právo mešťanov v novoveku (Východiská a základné schémy testovania na príklade slobodného kráľovského mesta Trnavy)“.

Erik Štenpien zajímavě ukázal na hlavní znaky uherských procesů s čarodejnicemi v 16.–18. století se zvláštním zřetelem na Horní Uhersko. **Tomáš Gábriš** představil návrh obchodnoprávnej úpravy regnikolárnej deputácie in iudicis.

Až do období neoabsolutismu se dostal **Robert Šorl** s příspěvkem „Prekonanie neoabsolutizmu v Dočasnych súdnych pravidlách“.

Renata Veselá učinila několik poznámek k vlivu římského práva na novodobé kodifikace.

Závěrem **Ondřej Horák** upoutal příspěvkem „Domostroj a doba Ivana IV. Hrozného (K absolutismu, státu a rodině)“, **Róbert Brtko** pojednal o papežství v období absolutismu a osvícenství a **Petra Jánošíková** charakterizovala rodinné právo z Napoleonova Code civil.

Výsledkem katedrového jednání je vydaný obsáhlý sborník.